

FUBFör barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörning*Nina Alander***Riksförbundet för Barn, Unga och
Vuxna med utvecklingsstörning, FUB****REMISSVAR
2019-04-18****Livsmedelsverket****Remiss - Kostråd för personer över 65 år Dnr 2019/01343.**

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i 150 lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar och ställer sig bakom Livsmedelsverkets remiss gällande kostråd för personer över 65 år men vill att Livsmedelsverket, som vi vet har jobbat för vår målgrupp och tagit fram andra dokument gällande kost för denna, sätter in vår målgrupp som en viktig parentes i även detta dokument eftersom man som person med intellektuell funktionsnedsättning är överrepresenterad även vad gäller fallolyckor jämfört med den äldre befolkningen i övrigt.

Äldre med utvecklingsstörning har samma rätt till stöd som alla andra, men idag är inte äldreomsorgen anpassad till det vårdbehov som äldre med utvecklingsstörning har, säger professor Gerd Ahlström. Det gäller även att inse att ålderdomen kommer tidigare för målgruppen jämfört med befolkningen i stort. Riksförbundet FUB föreslår därför att det i dokumentet gällande kostråd för personer över 65 år anges en parentes om att det i samband med IF gäller redan efter att personen passerat 55 år till exempel.

Riksförbundet FUB har under åren erfarit en stor brist vad gäller näringsmässig kost inom LSS-verksamheter för vuxna personer i alla åldrar med IF och ännu mer för de individer som nu är första generationens äldre personer med denna funktionsnedsättning. Omsorgspersonalen behöver få in ett hälsoperspektiv där kosten är det viktigaste för psykiskt välbefinnande och att undvika fallskador. Det finns också stora kompetensluckor när det gäller hur äldre med utvecklingsstörning bäst kan få ett god åldrande. Trots att livslängden har ökat markant för äldre med utvecklingsstörning på senare år, pekar preliminära resultat på att de både är mycket sjukare och har en kraftigt ökad risk att dö tidigare i livet än övriga i befolkningen. Det handlar framförallt om gruppen äldre från 55 till 70 år, säger Gerd Ahlström..

”Som jag ser det är det i första hand den här gruppen som vi behöver öka våra hjälpinsatser för. Det handlar om att de till exempel dör av lunginflammation eller fallskador”.

Personer med utvecklingsstörning har i regel en nedsatt autonomi, ökad medfödd sårbarhet¹ för fysiska och psykiska sjukdomar jämför med alla andra oavsett funktionsnedsättning eller inte, saknar kunskap kring sjukdomar/självundersökningar vilket innebär att de är en stor grupp patienter som är beroende av kompetent bemötande för att få rätt diagnoser och därav adekvata intyg.

Jämlik hälso- och sjukvård innebär att bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor för alla oavsett t.ex. funktionsnedsättning.² Det är viktigt att kompletterande kunskaper och insatser finns hos hälso- och sjukvården för att överhuvudtaget kunna komma upp på en nivå där man kan tala om behandling och bemötande på lika villkor. Detsamma gäller äldrevården.

Överlämningen av ansvaret från landstinget för LSS till kommunerna har lett till stora brister inom hälso- och sjukvårdsområdet för alla personer med utvecklingsstörning. När kommunerna blev huvudmän för LSS övergick hälso- och sjukvården, inklusive habiliteringsansvaret från landstinget till kommunerna. Läkartillsyn och läkarvård ansvarar däremot landstinget fortfarande för idag.

För Riksförbundet FUB

Harald strand
Ordförande
Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)

---

¹ Statens folkhälsoinstitut, Öie Umb-Carlsson, *Studier om hälsa för personer med utvecklingsstörning* (2008).

² Uppdrag om delmål m.m. inom ramen för ”En strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016. Delrapportering av regeringsuppdrag. Dnr. 599/2014. Folkhälsomyndigheten 2015. Socialstyrelsen - *Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och socialtjänst* (2015).